

Føroyingar á heimsframsýning í

Í 1929 var heimsframsýningin EXPO1929 í Barcelona. 11 føroyskar fyrirkur luttóku á framsýningini, og føroyski básurin fekk heiðursløn

Í sambandi við fiskakvöld í Áarstovu, El Bacalao de Feroé, hava tey funnið fram tilfar um føroyska klippfiskaframleiðslu og um heimsframsýningina, sum 11 føroyskar fyrirkur vóru á í Barcelona í 1929.

Í sambandi við framsýningina hevði William Heinisen teknað serligt búmerki:

– Myndin, sum Áarstova hevur valt at nýta í lýsingini fyri tiltakið í kvöld, er tikin í Barcelona í 1929.

Hon er tikin inni í stásiligu pavillionini, sum danir høvdu reist í sambandi við heimsframsýningina, EXPO1929, ið varð í katalanska høvuðsstaðnum hetta summarið.

Høvið er eitt kunningaratak til frama fyri føroyskan klippfisk, og gestirnir eru umboð fyri spanska fjølmíðlaheimin.

Vetur er Herluf B. Thomsen, keypmaður á Tvøroyri og samskipari av føroysku luttøkuni á framsýningini.

Á matarseðilinum henda dagin var "El Bacalao de Feroé"-toskur úr Føroyum.

Gestirnir, ið frammanundan høvdu vitjað føroyska básin, lögdu fyri við at skála við sjampagnu. Síðan varð borðreitt við trimum rættum við klippfiski. Ein rættur var

norðurlendskur við smøri og eggjum, og tveir vóru spanskir við olivinolu og ávikavist tomat og reyðari piparfrukt. Afturvið var spanskt hvítvín og donsk bjór. Omaná fingugestirnir kaffi, konjakk og Havanna-sigarir.

Átakið eydnaðist sera væl. Gestirnir hugnaðu sær óført og søgdu frá matarlistarligum upplivingum til langt út á kvöldið. Í fleiri sponskum bløðum var døgurðin og føroyski klippfiskurin hálovaður. T.d. skrivaði La Publicidad:

"Um døgurðagestirnir vóru avmarkaðir í tali, var maturin so mikið meira framúrskarandi, at lut-takararnir í langa tíð kunnu siga, at betri máltíð hava teir ikki fingið í lívinum".

Føroyski básurin

11 føroyskar fyrirkur luttóku við einum felagsbási í Barcelona. Tær vóru S.P. Petersen, I.P. Eversen, H. Johannes Jacobsen, J. Dahl, P. H. Dahl, Jesper Hjelm, AS Markøre, AS Hvidenæs, AS J. Mortensen, N.J. Mortensen og T. F. Thomsen.

Føroysku fyrirkurnar luttóku saman við 67 øðrum fyrirkum úr danska ríkinum. Tá heiðursmerki vóru latin fyri úrdráttirnar á framsýningini, var føroyski

Fiskaturking á Tvøroyr

klippfiskurin tann einasti í ríkinum, ið vann hægstu virðisløn, Grand Prix við gullmedalju.

Føroyski básurin var eisini prýðiligur og væl umtóktur millum tey vitjandi á framsýningini. Mett varð tó, at væleydnaði klippfiskadøgurðin átti ein minst líka stóran leiklut í tillutanini av virðislønini.

Spanski marknaðurin

At føroyingar fóru undir eitt so stórt tak, sum tað óivað hevur verið at luttikið við egnum bási á eini heimsframsýning, komst av, at Spania keypti meginpartin av føroyska klippfiskinum. Marknaðurin var undir trýsti, so vónin var at styrkja um støðuna í Spania, umframt at

fáa samband við keyparar úr Suðuramerika. Tí samstundis sum EXPO1929 var í Barcelona, var stór iberisk-amerikansk framsýning í Seville. Væntað varð, at gestir frá suðuramerika fóru at vitja í Barcelona eisini.

Í 1927 útfluttu føroyingar 7.990 tons av klippfiski og 3.979 tons av saltfiski. Umleið 75% av klippfiskinum fór til Spania, meðan so at siga allur saltfiskurin fór til Italia, Bretland og Danmark. Meðan tonsatalið á klippfiskinum var tvífalt so stórt sum á saltfiskinum, var virðið á honum nærum fyra ferðir so stórt sum tað á saltfiskinum.

So spanski marknaðurin hevði alstóran týðning, og tað undrar tí ikki, at menn lögdu

nógv fyri til tess at varðveita og vónandi útbyggja marknaðarpartin.

Mið- og Suðuramerika

Í 20'unum vóru gjørdar fleiri royndir at koma inn marknaðir í Mið- og Suðuramerika. Kunningarrit um føroyskan klippfisk vórðu send øllum spanskalandi londum. Royndir vóru eisini gjørdar at senda klippfisk yvir um hav. J. Dahl sendi fisk til Argentina, meðan Mortensen keypti norskan klippfisk, ið var ætlaður til Kuba, og royndi at eftirlíkna pakkingini. Royndin hjá Mortensen miseydnaðist tó, tí fiskurin helt sær ikki. Orsakað av veðurlagnum vóru heilt serlig krøv til bæði viðgerð og pakking av fiski, ið skuldi til hesi lond.

Klippfiskaframleiðsla kravdi hegri

At spaniólar hámettu føroyskan klippfisk og í nógv ár keyptu nærum alla framleiðsluni, komst ikki av ongum.

William Heinisen teknaði búmerkið - sum sæst vinstrumegin - til føroysku sendinevndina, sum fór til Spania í 1929. Her sæst hann saman við Christiani Matras og Heðini Brú - eisini kallaðir teir triggir Varðarnir

Mynd: Roland Thomsen

Eitt var, at føroyingar høvdu atgongd til eina góða rávøru, men minst líka stóran týðning hevði tað at farið var væl við rávøruni, og at framleiðslan var stýrd og undir strongum eftirliti.

Toskurin var veiddur við snøri. Hann var hálaður innanborða og blóðgaður, so skjótt sum hann beit á.

Síðan var hann flaktur, vaskaður og saltaður tvær ferðir í reinum salti. Tá seinna saltingin var 14 dagar gomul, var fiskurin settur at vera saltfiskur.

Sambært lóg mátti ongin saltfiskur á land í Føroyum, fyrr enn hann var kannaður av góðkendum vrakarum, ið frávaldu fisk, ið settur var at vera 2. og 3. klassi. Hesin fiskur hevði minni virði. Tískil eggjaði lóggávan føroyskum fiskimonnum at fara so væl við rávøruni sum gjørligt.

Saltfiskurin, ið slapp gjøgnum nálaareygað var nú latin í hendurnar á fiskagentunum, ið høvdu ábyrgdina av at lyfta hesa góðu vøru eitt stig longur upp á góðskustiganum.

Fiskurin varð nú vaskaður í stórum kørum til kjøtið var fannahvítt. So varð hann stakkaður við einum finum lagi av salti ímillum hvønn fisk. Hetta trýsti vatnið úr fiskinum, sum síðan varð

BRÚKTIR BILAR

FÍGGING BERT 4% í RENTU

FLEIRI GÓÐ TILBOÐ í Sosialinum mikudagin!

KIA CARENS 2,0 BENSIN

Árg. 03/2006

Km. 30.000

VANL. PRÍSUR 95.000

AVSLÁTTUR 40.000

NÚ 55.000

